

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/144/2018
Identifikačné číslo spisu:	8310211009
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8310211009.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu CHEMES, a.s. Humenné, so sídlom v Humennom, Chemlonská 1, IČO: 31 695 426, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bröstl & Čentík s.r.o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 1, IČO: 50 560 011, proti žalovanej B. V. O., bývajúcej v K., V. N. XX, zastúpenej JUDr. Jánom Havlátom, Advokátska kancelária HAVLÁT & PARTNERS, so sídlom v Bratislave, Rudnayovo námestie č. 1, o ochranu dobrej povesti právnickej osoby, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5 C 183/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 13. februára 2018, sp. zn. 17 Co 13/2017, takto

rozhodol:

Dovolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. februára 2018, sp. zn. 17 Co 13/2017 z r u š u j e v celom rozsahu a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí prvým rozsudkom zo dňa 25. júna 2013, č. k. 5C 183/2010-382 žalobu zamietol a rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vychádzal zo skutočnosti, že vyjadrenie žalovanej nemohlo poškodiť dobrú povesť žalobcu mimo oblasť zamestnanosti v iných oblastiach jeho spoločenskej činnosti. Žalobca je silným subjektom vo svojej podnikateľskej sfére.

1.2 Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením zo dňa 22. októbra 2013, č. k. 17 Co 163/2013-449 napadnutý prvoinštančný rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že je potrebné náležitým spôsobom zistiť skutkový stav, vysporiadať sa s námietkami strán sporu a vyhodnotiť, či prejav žalovanej mal charakter hodnotiaceho úsudku, alebo skutkového tvrdenia, či a akým spôsobom je možné hodnotiť prejav žalovanej v súvislosti s vykonávaním jej verejnej funkcie a v akom postavení tento prejav predniesla. Ďalej je potrebné vyhodnotiť kolíziu dvoch práv a to práva žalobcu vyplývajúce z § 19b Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a práva žalovanej na prezentovanie informácií a na slobodu prejavu.

2. Okresný súd Humenné následne v poradí druhým rozsudkom zo dňa 8. apríla 2014, č. k. 5C 183/2010-466, žalobu zamietol a opäť rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade dochádza k stretu dvoch práv, a to politického práva verejne činnej fyzickej osoby na slobodu prejavu

zaručené Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) s občianskym právom právnickej osoby na ochranu proti neoprávnenému zásahu do dobrej povesti. Vyhodnotil, že žalovaná svoje výroky predniesla ako poslankyňa mestského zastupiteľstva na zasadnutí Mestského zastupiteľstva K. pri prerokovaní riadne schváleného programu. Nešlo o verejný prejav, ale o prejav k úzkemu okruhu osôb s možnosťou zverejnenia televíziou. Dospel k záveru, že žalovaná mala právo na takýto prejav názoru a dokonca mala povinnosť upozorniť na možné následky v politike zamestnanosti mesta. Vyhodnotil prejav žalovanej ako hodnotiaci úsudok a ďalej zistil, že aj keď prejav bol v niektorej časti nepresný, nebol príčinou poškodenia dobrej povesti žalobcu a nebol natoľko závažným aktom, ktorý by spôsobil poškodenie dobrého mena žalobcu. Nevybočil zo štandardného rámca hodnotiacich úsudkov bežne prezentovaných na zasadnutiach samosprávnych krajov, preto žaloba bola zamietnutá.

2.1 Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 13. januára 2015, č. k. 17 Co 113/2014-512, prvoinštančný rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Prvoinštančnému súdu uložil povinnosť odstrániť nedostatky vytkané v pôvodnom odvolacom rozhodnutí (č. k. 17Co 163/2013-449) vo vzťahu k riadnemu poučeniu strán sporu a k riadnemu odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie, uložil mu povinnosť sa zaoberať uplatňovanými výrokmi žalobcu a zistiť, či skutočne každý jeden výrok, ktorý označil žalobca, má charakter nepravdivého tvrdenia, resp. či ide o subjektívne nepravdivé hodnotenie žalobkyne pred mestským zastupiteľstvom. Pokiaľ prvoinštančný súd zistí, že v prvých piatich výrokoch ide o skutkové tvrdenia, v takom prípade vo vzťahu ku každému jednotlivému výroku bude potrebné zistiť, či tieto tvrdenia boli pravdivé, v akom rozsahu neboli pravdivé, resp. skresľujúce skutočnosť a či došlo na základe takto skreslených informácií k zásahu do práva žalobcu na dobrú povesť, resp. jej hospodárske postavenie na trhu. Vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku, ktorý môže vyjadrovať subjektívny názor žalovanej, uložil povinnosť zistiť, na základe akých informácií žalovaná dôvodila tieto tvrdenia, čo bolo primárnym cieľom poskytnutia týchto informácií, či sa tieto informácie v celom rozsahu zakladajú na pravdivých základoch ako celku, alebo len určitej časti, a uložil povinnosť vyhodnotiť kolíziu slobody prejavu, ktorú využila žalovaná a právo žalobcu na ochranu dobrej povesti a hospodárskeho postavenia na trhu.

3. Okresný súd Humenné v ďalšom konaní v poradí tretím rozsudkom zo dňa 15. novembra 2016, č. k. 5C 183/2010-517 žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Dospel k záveru, že výroky žalovanej je možné rozdeliť na dve časti, a to výroky „Žalobca požiadal príslušný úrad práce o príspevok pre 470 zamestnancov, ktorí by mali pracovať 2 mesiace v režime na 65 %“, „O príspevok bolo požiadané pre všetkých zamestnancov žalobcu“, „U všetkých zamestnancov navrhovateľa hrozí riziko výpovede“, „Žalobca nahlásil príslušnému úradu práce, že prepustí 470 zamestnancov, ak štát nezaplatí príspevok, o ktorý žalobca žiada“, „Žalobca má v úmysle prepustiť 470 svojich zamestnancov“, ktoré výroky sa týkajú otázky zamestnanosti, počtu zamestnancov a poskytnutia príspevkov. Tieto výroky žalovaná predniesla ako poslankyňa Mestského zastupiteľstva K. na zasadnutí mestského zastupiteľstva pri prerokovaní riadne schváleného programu. Nešlo o verejný prejav, išlo o prejav úzkemu okruhu osôb s možnosťou zverejnenia televíziou. Žalovaná si mala byť vedomá toho, že sa stane vecou verejného záujmu a že môže dôjsť k poškodeniu dobrého mena, ak uvedie nepravdivé informácie. Išlo o vyjadrenie žalovanej v rámci plnenia úloh a plnenia poslankyne, na čo mala právo, ako aj povinnosť, pretože bola členkou rôznych inštitúcií a výborov. Žalovaná získala informácie týkajúce sa poskytnutého príspevku priamo z úradu práce a žalovaná sa aktívne zaujímala o otázku zamestnanosti v okrese K. svojou prácou v komisiách na úrade práce. Žalovaná ako verejne činná osoba ako poslankyňa mestského zastupiteľstva mala právo na vyjadrenie svojho názoru, ako aj povinnosť upozorniť na možné dôsledky v politike zamestnanosti mesta. Bola povinná si však fakty overiť aj v prípade použitia štatistických údajov. Pokiaľ nepoznala presné údaje, mala použiť výraz označujúci približný počet zamestnancov. Použila presnú cifru bez overenia jej opodstatnenosti, pričom rozdiel medzi počtom zamestnancov žalobcu ohrozených prepúšťaním a žalovanou zverejneným počtom je značný. Tento výrok žalovanej môže byť považovaný za nepresnosť, môže byť pochopený ako bulvárna správa s negatívnym dopadom na dobré meno žalobcu, ale aj ako údaj burcujúci členov mestského zastupiteľstva k riešeniu problémov zamestnanosti. Prvoinštančný súd považoval tento výrok za prednesený s cieľom riešenia problematiky zamestnanosti v meste, jej vystúpenie sa netýkalo iba žalobcu, ale aj ďalšieho subjektu na území Mesta K., a to nemocnice K.. Súd prvej inštancie posudzoval tieto výroky ako hodnotiace úsudky. Žalovaná na ich zverejnenie mala právo, pretože ich predniesla v súvislosti s plnením úloh poslanca na základe ňou zistených skutočností. Presnosť údajov žalovaná

nepoprela. Bolo zistené, že vo výroku boli použité nepresné čísla o prípadnom prepúšťaní zamestnancov žalobcu. Tento hodnotiaci úsudok však prvoinštančný súd považoval za oprávnený a splňajúci kritériá vecného, konkrétneho a primeraného úsudku. Navyše žalovaná vystupovala ako poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky, poslankyňa samosprávneho kraja a poslankyňa mestského zastupiteľstva a žalovaný je subjektom pôsobiacim v citlivej energetickej oblasti. Formou a obsahom bol prejav primeraný, nevybočoval z medzí nutných na dosiahnutie sledovaného cieľa a zlepšenie zamestnanosti v meste. Tieto hodnotiace úsudky neboli príčinou poškodenia dobrej povesti žalobcu, neboli natoľko závažným aktom, aby spôsobili poškodenie dobrého mena žalobcu. Vzhľadom k miestu, času prednesu a k účelu výroku nevybočoval zo štandardného rámca hodnotiacich úsudkov bežne prezentovaných na zasadnutiach samosprávnych krajov. V tejto časti prvoinštančný súd považoval žalobu za neopodstatnenú. Zaoberal aj výrokom, podľa ktorého: „Podnikatelia v Parku Chemes sú nespokojní, lebo išla dole elektrina a oni majú vyššie teplo a majú vyšší chlad a rozmýšľajú o tom, ako aj Titex, že odšťahuje svoje veci, aby Müller sa odsťahoval do parku Myslina a Titex sa celý presťahuje do Gutmanova, pretože nemajú lepšie podmienky na podnikanie, keďže išla dole elektrina. Viem, že majú vysoký chlad a teplo, čiže podmienky v tomto parku nie sú ideálne na príjem investorov“, ktorý výrok považoval za hodnotiaci úsudok, kde žalovaná vyjadrila svoj subjektívny názor na podnikanie v priemyselnom parku, ktorý predniesla ako poslankyňa Mestského zastupiteľstva K. na zasadnutí mestského zastupiteľstva pri prerokovaní riadne schváleného programu. Presné znenie bolo uverejnené v zápisnici z tohto mestského zastupiteľstva, nešlo o verejný prejav, ale o prejav úzkemu okruhu osôb s možnosťou zverejnenia televíziou. Žalovaná si mala byť vedomá toho, že sa stane vecou verejného záujmu a že môže dôjsť k poškodeniu dobrého mena, ak uvedie nepravdivé informácie. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, čo na výroku žalovanej uvedenom v tomto odseku je nepravdivé a ako také vyjadrenie žalovanej na zasadnutí mestského zastupiteľstva je spôsobilé zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby. Na strane žalovanej nebolo preukázané, z akých skutočností vychádzala pri prednesení tohto výroku. Dospel k záveru, že žalovaná vychádzala z pravdivých informácií, pretože spoločnosť Titex síce neodišla, ale ostala v priemyselnom parku, pretože dostala samostatnú budovu, ale odišla spoločnosť Müller, a preto aj v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú. Žalobu zamietol, pričom vychádzal z § 19b ods. 2, 3 OZ, aplikoval čl. 26 ods. 1, 2 ústavy a čl. 46 ods. 3 ústavy. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

4. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 13. februára 2018, sp. zn. 17 Co 13/2017 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že: I. Žalovanej uložil povinnosť zabezpečiť na svoje náklady uverejnenie ospravedlnenia v miestnom periodiku s názvom Humenský Korzár v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku znenia: „Mgr. V. ako verejne činná osoba sa ospravedľujem obchodnej spoločnosti CHEMES, a.s., Humenné za to, že som na rokovaní Mestského zastupiteľstva Mesta K., ktoré sa konalo dňa 23.6.2010 uviedla na adresu tejto spoločnosti nepravdivé skutkové tvrdenia a neprimerané hodnotiace úsudky týkajúce sa prepúšťania zamestnancov tejto spoločnosti, ktorými som neoprávnene zasiahla do dobrej povesti obchodnej spoločnosti CHEMES, a.s. Humenné.“ Pre prípad, že žalovaná svoju povinnosť v stanovenej lehote nesplní, uložil jej povinnosť strpieť uverejnenie tohto ospravedlnenia žalobcom na náklady žalovanej; II. Žalovanej uložil povinnosť predniesť na najbližšom rokovaní Mestského zastupiteľstva Mesta K. nasledujúcim po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku ospravedlnenie v znení: „Ospravedľujem sa obchodnej spoločnosti CHEMES, a.s., Humenné za to, že na rokovaní Mestského zastupiteľstva Mesta K., ktoré sa konalo dňa 23. júna 2010 som uviedla na jej adresu nepravdivé skutkové tvrdenia a nepravdivé hodnotiace úsudky, týkajúce sa prepúšťania zamestnancov tejto spoločnosti, ktorými som neoprávnene zasiahla do dobrej povesti obchodnej spoločnosti CHEMES, a.s., Humenné.“; III. Žalovanej uložila povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku; IV. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolací súd mal za preukázané, že skutočne sa dňa 23. júna 2010 konalo Mestské zastupiteľstvo mesta K., na ktorom po schválení programu vystúpila žalovaná a ako poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky jej bolo poskytnuté ešte pred samotným rokovaním mestského zastupiteľstva slovo. V tom čase žalovaná vykonávala funkciu aj radového poslanca mestského zastupiteľstva, aj poslanca vyššieho územného celku. Na mestskom zastupiteľstve sa však zúčastňovala ako poslankyňa mestského zastupiteľstva a svoje vystúpenie pred rokovaním mestského zastupiteľstva realizovala z titulu funkcie poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky. V priebehu konania boli vypočutí svedkovia, ktorí potvrdili prednesenie

týchto výrokov na mestskom zastupiteľstve a uviedli, že tieto výroky mohli zasiahnuť do dobrej povesti žalobcu, pretože žalobca v tom čase mal pozíciu najväčšieho zamestnávateľa v regióne. Podľa svedka Ing. V. dokonca žalovaná chcela svojim vystúpením dokázať nedôveryhodnosť jedného z partnerov projektu tzv. Hnedého priemyselného parku a podľa svedka MUDr. O., ktorý v tom čase vykonával funkciu primátora Mesta K., mohlo toto vystúpenie a tieto informácie poškodiť dobré meno žalobcu. Tieto informácie, ktoré odzneli na Mestskom zastupiteľstve v K., boli zverejnené aj v K. korzári a v denníku SME, pričom sám zástupca žalobcu následne požiadal K. televíziu o možnosť vystúpenia s cieľom vyjadriť sa k tvrdeniam, ktoré odzneli zo strany žalovanej na mestskom zastupiteľstve. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že žalobca v materiálnom čase nezamestnával 470 ľudí, ale len 350 a v súvislosti s prekážkami v práci na strane zamestnávateľa, ktorými bolo považované nedostatočné využitie výrobných kapacít, časť jeho pracovníkov pracovala za mzdu vo výške 60 % priemerného mesačného zárobku, avšak spolupracoval s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v K. a požiadal o podporu a poskytnutie finančného príspevku na udržanie zamestnanosti. Ochrana dobrej povesti právnickej osoby sa týka každého neoprávneného zásahu, bez ohľadu na to, či došlo len k ohrozeniu, alebo aj priamemu porušeniu dobrej povesti právnickej osoby. Zodpovednosť konajúceho subjektu (žalovanej) je objektívna bez ohľadu na zavinenie. Žalobca sa domáhal ochrany dobrej povesti právnickej osoby podľa § 19b ods. 3 OZ, podmienkou ochrany ktorej je, že právnická osoba požívala v čase zásahu „dobrú povest“, teda všeobecne panujúci názor na činnosť žalobcu vytvorený osobami, ktoré so žalobcom prišli do kontaktu pri jeho správaní vo vzťahoch, ktorý tvorí predmet jeho činnosti. V súlade so všeobecne uznávanou prezumpciou poctivosti konania subjektov práva sa predpokladá, že právnická osoba (žalobca) má dobrú povest do tej doby, kým nie je vykonaný úspešne dôkaz opaku. Ďalším predpokladom odôvodňujúcim uplatnenie nároku podľa § 19b ods. 3 OZ je existencia konkrétneho zásahu voči dobrej povesti právnickej osoby. Ide najmä o šírenie rôznych nepravdivých informácií o žalobcovi. Podstatnou podmienkou uplatneného nároku je okolnosť, že zásah je neoprávnený, teda protiprávny. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje jej dobrú povest. Bolo povinnosťou žalovanej, ak chcela byť v konaní úspešnou, preukázať, že ňou uskutočnený zásah spočívajúci v negatívnom skutkovom tvrdení a negatívnom hodnotiacom úsudku o žalobcovi je pravdivý (dôkaz pravdy). Nie je vecou žalobcu domáhajúceho sa ochrany dobrej povesti právnickej osoby, aby preukazoval nepravdivosť tvrdení a hodnotení žalovanej. V prejednávanej veci zo strany žalovanej boli na adresu žalobcu na Mestskom zastupiteľstve v K. dňa 23. júna 2010 oznámené určité skutočnosti, a to formou skutkových tvrdení, bol prezentovaný subjektívny názor žalovanej vo forme hodnotiaceho úsudku. Žalovaná v priebehu celého konania neuviedla žiadnu skutočnosť, ktorá by potvrdzovala jej skutkovetvrdenia vyjadrené na Mestskom zastupiteľstve mesta Humenné, ktorým bybola preukázala pravdivosť týchto svojich tvrdení. Žalovaná na mestskom zastupiteľstve predniesla aj hodnotiaci úsudok, ktorý vyjadroval jej subjektívny názor na fungovanie priemyselného parku Chemes. Žalovaná nepreukázala, že jej subjektívny postoj a názor na fungovanie priemyselného parku, kde sa vyjadrila kriticky, je založený na pravdivých informáciách. Navyše, jej prezentácia takéhoto subjektívneho názoru na Mestskom zastupiteľstve v K. z pozície poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky bola neprimeraná a aj takýto hodnotiaci úsudok mohol spôsobiť zásah do práva žalobcu na ochranu dobrej povesti právnickej osoby. Nepravdivé tvrdenie nie je oprávnenou kritikou. Keďže žalovaná týmto spôsobom pri realizácii svojej funkcie poslankyne NR SR nepostupovala, nepreukázala pravdivosť poskytnutých informácií a pravdivý základ pre poskytnutie hodnotiaceho úsudku, mohlo vzniknúť nebezpečenstvo, ktorým mohlo dôjsť k zásahu do chránenej dobrej povesti právnickej osoby žalobcu. Pri ochrane dobrého mena právnickej osoby (dobrá povest) podľa § 19b ods. 2, 3 OZ nie sú uvedené žiadne obmedzujúce podmienky pre spôsob a výšku ochrany. Právnická osoba, na rozdiel od fyzickej osoby nie je obmedzovaná pri priznaní finančného zadostučinenia okolnosťou, že morálna satisfakcia sa javí ako nepostačujúca. Pri postupe podľa § 19b ods. 2, 3 OZ je možné priznať nielen morálne zadostučinenie, ale aj peňažnú satisfakciu a to aj v prípade, ak by morálne zadostučinenie bolo postačujúce. Výšku peňažného zadostučinenia odvolací súd hodnotil a stanovil na základe voľnej úvahy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy ako aj na okolnosti, za ktorých k zásahu došlo tak, aby výška finančnej satisfakcie bola s ohľadom na okolnosti prejednávanej veci v súlade s požiadavkou spravodlivosti pri súčasnom poskytnutí aj morálneho zadostučinenia tak, aby bolo uspokojené zasiahnuté právo žalobcu na dobrú povest právnickej osoby. Vážnosť prejavu žalovanej bola natoľko

významná, že sa situáciou a obsahom prejavu žalovanej, najmä vzťahom žalovanej a žalobcu začala venovať aj tlač a mestská televízia. Na tomto mestskom zastupiteľstve, ako to vyplýva zo zápisnice z mestského zastupiteľstva, nebol prítomný zástupca žalobcu a žalobkyňa nepreukázala, či zástupca žalobcu na nasledujúcom zasadnutí mestského zastupiteľstva dostal možnosť sa k jej prejavu vyjadriť, zaujať stanovisko a uviesť jej tvrdenia na pravú mieru. Odvolací súd mal za preukázané, že pravdivosť svojich tvrdení si sama žalovaná overovala až po mestskom zastupiteľstve, čo svedčí o tom, že žalovaná nemala k dispozícii dostatočne relevantné informácie na to, aby takéto skutkové tvrdenia mohla pred poslancami mestského zastupiteľstva vo vzťahu k žalobcovi predniesť. Keďže žalovaná vo vzťahu k žalobcovi a k prejavom na Mestskom zastupiteľstve v K. nevykonala žiadne kroky na zmiernenie, resp. odstránenie tohto zásahu, bolo potrebné žalobe vo všetkých jej uplatnených nárokoch vyhovieť. Vzhľadom na to, že informácie o prejave žalovanej vo vzťahu k žalobcovi boli zverejnené v regionálnom denníku Humenský korzár, súd dospel k názoru, aby sa žalovaná v tomto periodiku na adresu žalobcu ospravedlnila. Žalobca je spoločnosťou, ktorá nepôsobí výhradne len v meste K., pôsobí v širšom okolí, jeho podnikateľské aktivity prekračujú rámec mesta a rozsah ľudí, ktorí mali možnosť sa s prejavmi žalovanej na adresu žalobcu oboznámiť, je v rámci regiónu početný. Odvolací súd preto dospel k záveru, že dôvodný je aj posledný uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 5 000 eur, ktorému vyhovel, keď neoprávnený zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na dobrej povesti právnickej osoby. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, prípustnosť ktorého odôvodnila ustanovením § 420 písm. f/ CSP, keďže podľa jej názoru súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedla, že z materiálne poňatého práva na súdnu ochranu rezultuje právo účastníka konania a povinnosť súdu, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Súd nemôže opomenúť žiadnu skutkovo alebo právne významnú otázku, pretože to je znak arbitrárnosti. Napadnuté rozhodnutie považuje za nepresvedčivé v dôsledku nedostatočného odôvodnenia. Podľa jej názoru jadrom sporu v konaní sa stali tri respektíve štyri základné otázky, týkajúce sa výrokov žalovanej prezentovaných na rokovaní mestského zastupiteľstva Mesta K. konanom dňa 23. júna 2010, a to, či tieto výroky mali charakter skutkových tvrdení alebo hodnotiacich úsudkov, či boli tieto výroky, v prípade skutkových tvrdení pravdivé alebo nepravdivé, v prípade hodnotiacich úsudkov primerané alebo neprimerané, či boli tieto výroky protiprávnym zásahom do dobrej povesti žalobcu a/alebo či tieto výroky požívali ochranu v režime práva na slobodu prejavu a prezentovanie informácií. Odhliadnuc od skutočnosti, že odvolací súd, napriek tomu, že menil rozsudok prvoinštančného súdu, v odôvodnení svojho rozhodnutia ani raz neuviedol presnú citáciu výrokov, ktoré žalovaná v skutočnosti povedala. Odvolací súd absolútne odignoroval a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa nevysporiadal s tým, že žalovaná celý svoj prednes uviedla slovami „Ak je to pravda a dúfam, že nám to pán podnikateľ vysvetlí...“, teda sama žalovaná jasne povedala a bolo to aj preukázané, že sa jedná o jej hypotézu (názor), ktorá môže, ale aj nemusí byť pravdivá. Z pohľadu naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP je potom rozhodné, že odvolací súd sa s touto otázkou nielen nevysporiadal, ale ani sa ňou nezaoberal. Aj s ohľadom na skutkové zistenia, ako boli tieto interpretované, je zjavné, že odvolací súd neprihliadal na kontext, v ktorom napádané výroky odznali. Ak sa žalovaná vyjadrovala k úmyslu žalobcu prepustiť všetkých zamestnancov, bol to jej úsudok, o ktorom nie je možné bez ďalšieho konštatovať, že je neprimeraný. Má za to, že jej názor vychádzal z dostatočného faktického základu, keď žalobca oznámil hromadné prepúšťanie, poberal príspevok z úradu práce a viac ako polovica jeho zamestnancov pracovala z dôvodu prekážok na strane zamestnávateľa za 60% mzdu. Namietala, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s testom proporcionality pri konkurencii dvoch práv - práva na slobodu prejavu a práva na ochranu dobrej cti. Napádané výroky odznali na rokovaní mestského zastupiteľstva, na ktorom sa prejednávalo poskytnutie peňazí z verejných fondov na výstavbu tzv. hnedého priemyselného parku, ktorú výstavbu mal realizovať práve žalobca. Výroky žalovanej sa teda týkali tejto témy, spôsobilosti, potenciálu a dôveryhodnosti žalobcu naplniť cieľ projektu. Odvolací súd vôbec nevysvetlil, ako posúdil pre test proporcionality relevantné faktory. Pokiaľ ide o výrok, ktorým odvolací súd žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu v sume 5 000 eur, je toho názoru, že rozhodnutie súdu aj v tejto časti je arbitrárne. Odvolací súd dospel k záveru, že táto suma je odôvodnená práve preto, že má okrem satisfakcie žalobcu

služiť „ako generálna prevencia“ a výstraha pre žalovanú, aby sa zdržala takeho konania, a to nielen voči žalobcovi, ale aj voči tretím osobám. Navrhla dovolaním napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Žalobca navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

8. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Žalovaná v dovolacom prejave uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dôvodila najmä, že odvolací súd nedal odpovede na podstatné argumenty a otázky žalovanej, najmä pokiaľ ide o vady, ktoré spočívajú najmä v tom, že súd nezistil dostatočne skutkový stav veci, keď si neujasnil, ktoré výroky žalovanej predstavujú hodnotiaci úsudok a ktoré predstavujú skutkové tvrdenia, vôbec sa nevysporiadala s testom proporcionality a nevysvetlil, prečo priznal nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 Eur, čím poukázala na nedostatok odôvodnenia, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, nedostatočne zdôvodnené a nepresvedčivé, zmätočné, nesprávne a arbitrárne.

10. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné.

11. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

12. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno iba v prípadoch výslovne ustanovených zákonom napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

13. Dovolací súd konštatuje, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces.

14. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

15. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I. ÚS 226/03) za porušenie práva na spravodlivý proces treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vysporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania odníma možnosť náležité skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu

v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

16. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu sa v odôvodnení svojho rozhodnutia súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v konaní.

17. Z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru ESĽP. Z ustálenej judikatúry ESĽP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci *García Ruiz* proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci (napr. rozsudok *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok *Higgins a ďalší* proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež *Van de Hurk v. Holandsko*, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, *Ruiz Torija c. Španielsko*, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko*, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B.

18. Judikatúra najvyššieho súdu sa už v zmysle platnej právnej úpravy do 30. júna 2016 ustálila v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu procesné práva, keď majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, byť predvolaní na súdne pojednávanie, na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk a pod. Niet dôvodu, aby sa predmetná judikatúra dovolacieho súdu nemohla uplatňovať aj po 1. júli 2017, nakoľko jej podstatný význam je rovnako aktuálny.

19. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/2005).

20. K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti (t. j. nedostatku v odôvodnení) rozhodnutí súdov nižšej inštalácie, dovolací súd poukazuje aj na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd nevidí dôvod sa odkloniť aj za účinnosti aktuálnej právnej úpravy v CSP (§ 420 písm. f/).

21. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladáť

vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“.

22. V prejednávanej veci ide o prípad výnimočnosti uplatnenia druhej vety stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, zverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej Republiky R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. zmätočnosťnú vadu. Výnimka sa týka prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, o aký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, č. 8269/02, rozsudok z 23. júla 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že napr. ak odôvodnenie rozhodnutia obsahuje výkladom neodstrániteľné rozpory, protirečivosti (Ryabykh proti Rusku, č. 52854/99 rozsudok z 24. júla 2003).

23. Faktické a právne zdôvodnenie rozsudkov nižších súdov musia byť primerane obsiahle. Odvolací súd sa vysporiada ako s faktami, tak aj s právnou argumentáciou súdov nižších stupňov, rovnako ako s návrhmi predloženými od/dovolateľom odvolací súd sa musí zaoberať argumentmi od/dovolateľa (porovnaj Bochan proti Ukraine, č. 7577/02 , § 84, 3. máj 2007).

24. Funkciou odôvodneného rozsudku (rozhodnutia) je umožniť stranám sporu podať účinný opravný prostriedok a ukázať im, že boli vypočuté..... že dôvody rozhodnutia boli dostatočne jasné a zrozumiteľné a vzali do úvahy argumenty uvádzané v opravnom prostriedku (Klemeco Nord AB proti Švédsku, č. 73841/01 , § 42, 19 december 2006).

25. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/2005). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/2007).

26. Pokiaľ ide o judikatúru EŠLP, týkajúcu sa štandardov vo veciach ochrany osobnosti a vzťahu článkov 8 Dohovoru (právo na súkromný a rodinný život) a článku 10 Dohovoru (právo na slobodu prejavu), táto je ustálená a zhrnutá napríklad vo veci Ringier Axel Springer a.s. v. Slovensko, (č. 41262/05), §§ 94-100, a veci Ringier Axel Springer a.s. v. Slovensko (3) (č. 37986/09), pričom môže byť sumarizovaná nasledovne:

- Sloboda prejavu predstavuje jednu zo základných zásad demokratickej spoločnosti a záruk pre tlač a má špeciálnu dôležitosť. Zatiaľ čo tlač nesmie prekročiť hranice dané v záujme „ochrany cti, reputácie alebo práv iných“, jej úlohou je sprostredkovať nestranné informácie a myšlienky vo verejnom záujme. Súčasne verejnosť má právo ich prijímať, v opačnom prípade by tlač bola neschopná zohrávať svoju základnú úlohu „verejného strážneho psa“.

- Právo na slobodu prejavu je aplikovateľné nielen na „informácie“ a „myšlienky“, prijímané alebo považované za neurážajúce alebo za neutrálnu záležitosť, ale tiež na také, ktoré sa dotýkajú, šokujú alebo vyrušujú, obťažujú štát alebo inú časť spoločnosti. Navyiac, sloboda novinára zahŕňa aj možný stupeň prejavu zveličenia, alebo až provokácie.

- Treba rozlišovať medzi uvedením faktov a hodnotiacimi úsudkami. Zatiaľ čo existencia faktov môže byť preukázaná, pravdivosť hodnotiacich úsudkov je overiť ťažké.

- Článok 10 Dohovoru negarantuje úplne neobmedzenú slobodu prejavu, hoci aj pokiaľ ide o vzťah mediálneho pokrytia záležitostí vážneho verejného záujmu. Za splnenia podmienok odstavca 2 tohto článku, realizácia tejto slobody obnáša aj „povinnosti a zodpovednosť“, ktorá sa tiež vzťahuje aj na tlač. Záruky dané článkom 10 Dohovoru vo vzťahu k novinárom pri prinášaní správ všeobecného záujmu je podriadená predpokladu, že títo konajú v dobrej viere v záujme priniesť a zabezpečiť akurátne a spoľahlivú informáciu v súlade s novinárskou etikou. Navyiac, špeciálne dôvody sa vyžadujú pre

nesplnenie si povinnosti overiť fakty, ktoré sú nactiutfrhačské, ohováraajúce pre súkromné osoby. Skutočnosť, či takéto dôvody existujú, závisí od konkrétnej povahy a stupňa daného ohovárania ako aj jeho rozsahu, v rámci ktorého médiá môžu považovať dôvodne svoje zdroje informácií za spoľahlivé vo vzťahu k obvineniam.

- Test „nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti“ vyžaduje, aby súd určil, či namietaný zásah korešponduje s „naliehavou spoločenskou potrebou“. Pri posudzovaní existencie tejto „potreby“ a opatrení, ktoré je potrebné prijať, domácim autoritám je ponechaná určitá miera voľnej úvahy. Táto miera úvahy však nie je bezhraničná, ale je potrebné ju interpretovať ruka v ruku s Európskou kontrolou ESĽP, ktorého úlohou je dať konečné pravidlá, či obmedzenie tohto práva je dôvodné a v súlade so slobodou prejavu v rozsahu tak, ako je chránená článkom 10 Dohovoru.

27. V danom prípade z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že tento sa bezo zbytku nezhostil povinnosti zistiť skutkový stav veci, vec správne právne posúdiť a svoje rozhodnutia aj zrozumiteľne a vyčerpávajúcím spôsobom vysvetliť a zdôvodniť, keď sa neriadil vyššie uvedenými zásadami, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci tohto druhu relevantné.

28. Odvolací súd podrobne neskúmal a nevysvetlil všetko, čo je v prípadoch ochrany dobrej povesti právnickej osoby skúmať potrebné, ako aj to, či došlo k zásahu do práv žalobcu, či tento zásah bol v súlade so zákonom a či tento zásah v súlade so zákonom bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

29. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o žalobu podľa § 19b ods. 3/ OZ o neoprávnenom zásahu do dobrej povesti právnickej osoby, je potrebné zohľadniť aj určité špecifiká, ktoré sú vyjadrené v rozvíjajúcej sa judikatúre. Vychádza sa zo zásady, že dobrú povesť má právnická osoba od svojho vzniku. Dobrú povesť právnickej osoby je nevyhnutné v konkrétnom prípade hodnotiť podľa jej správania sa v obchodných vzťahoch. Ak si právnická osoba neplní svoje záväzky riadne a včas, nemožno dospieť k záveru, že ide o právnickú osobu, ktorá by požívala dobrú povesť. Samotné uverejnenie nepravdivého údaj, dotýkajúceho sa povesti právnickej osoby zakladá spravidla zásah do dobrej povesti, avšak každé zverejnenie nepravdivých údajov nemusí automaticky znamenať takýto zásah. Ten je daný len vtedy, ak presiahol určitú prípustnú intenzitu do takej miery, ktorú už v demokratickej spoločnosti tolerovať nemožno.

30. V tomto svetle si predovšetkým odvolací súd neujasnil, ktoré výroky sú predmetom konania, keď súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetom konania sú výroky žalovanej, a to: „Žalobca požiadal príslušný úrad práce o príspevok pre 470 zamestnancov, ktorí by mali pracovať 2 mesiace v režime na 65 %“, „O príspevok bolo požiadané pre všetkých zamestnancov žalobcu“, „U všetkých zamestnancov navrhovateľa hrozí riziko výpovede“, „Žalobca nahlásil príslušnému úradu práce, že prepustí 470 zamestnancov, ak štát nezaplatí príspevok, o ktorý žalobca žiada“, „Žalobca má v úmysle prepustiť 470 svojich zamestnancov“, ktoré výroky sa týkajú otázky zamestnanosti, počtu zamestnancov a poskytnuté príspevky, ktoré výroky žalovaná predniesla ako poslankyňa Mestského zastupiteľstva K. na zasadnutí mestského zastupiteľstva pri prerokovaní riadne schváleného programu, pričom jej prejav bol vyhodnotený súdom ako neverejný, adresovaný úzkemu okruhu osôb s možnosťou zverejnenia televíziou a žalovaná ako verejne činná osoba, poslankyňa mestského zastupiteľstva mala právo na vyjadrenie svojho názoru, ako aj povinnosť upozorniť na možné dôsledky v politike zamestnanosti mesta. Prejav vyhodnotil ako hodnotiace úsudky, ktoré nezasiahli do osobnostných práv žalobcu.

31. Na druhej strane, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a uložil povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi v denníku Humenský Korzár, ako aj na najbližšom rokovaní Mestského zastupiteľstva Mesta K., pričom prejav žalovanej vyhodnotil ako nepravdivé skutkové tvrdenia a nepravdivé hodnotiace úsudky, pričom nevysvetlil v odôvodnení svojho rozsudku, ktoré výroky predstavujú skutkové tvrdenia a prečo sú nepravdivé a nevysvetlil, ktoré výroky predstavujú hodnotiace úsudky, prečo sú hodnotiace úsudky nepravdivé a ako túto nepravdivosť úsudku meral (mal za preukázanú).

32. Odvolací súd neskúmal a nevyhodnotil vec z pohľadu vyššie citovanej judikatúry, vzťahujúcej sa k neoprávnenému zásahu do dobrej povesti právnickej osoby, keď nezameral svoje dokazovanie najskôr na okolnosť, či žalobca v materiálnom čase požíval a požíva dobrú povesť, teda či si riadne a včas plní všetky svoje povinnosti a záväzky voči svojim obchodným partnerom, zamestnancom a podobne.

33. O žalovanej je nepochybné, že je verejnou osobou, avšak ako verejná osoba má tiež povinnosť zaujímať sa o veci verejné, zisťovať, poskytovať a šíriť informácie, týkajúce sa záležitostí verejného

záujmu, ktorou skutočnosťou sa odvolací súd nezaoberal, nevyhodnotil a nevysvetlil proporcionalitu medzi právom žalobcu na ochranu dobrého mena (článok 8 Dohovoru) a právom na slobodu prejavu žalovanej ako poslankyne a političky (článok 10 Dohovoru). Teda nevykonala test proporcionality a nevysvetlil, v čom spočívala nevyhnutnosť obmedzenia práva na slobodu prejavu žalovanej v demokratickej spoločnosti, ak si plnila svoju povinnosť informovať o veciach verejného záujmu, ako aj nevysvetlil, prečo v danom prípade má prednosť právo žalobcu na ochranu dobrej povesti pred právom žalovanej na slobodu prejavu.

34. Dovolací súd zastáva názor, že ak hoci aj súkromný podnikateľský subjekt, sa uchádza o poskytnutie verejných financií, tým momentom vstupuje do verejnej sféry a záujmu, v dôsledku čoho tu bude vždy záujem verejnosti na tom, aby zisťovala v rámci verejnej diskusie alebo inak, ako tieto peniaze budú použité, v akej výške, za akých okolností, aby sa dozvedela možné riziká a podobne, či finančné prostriedky sú zverené spoľahlivému a zodpovednému subjektu. V tomto smere subjekt, ktorý sa uchádza o verejne finančné zdroje je povinný strpieť rozumnú primeranú mieru kritiky či nepríjemné otázky a rôzne hodnotenia od odbornej, politickej, ako aj bežnej verejnosti. V danom prípade sa prejednávalo poskytnutie peňazí z verejných fondov na výstavbu tzv. hnedého priemyselného parku, ktorú výstavbu mal realizovať práve žalobca, teda išlo nepochybne o riešenie vecí verejného záujmu, ktorý záujem zrejme spočíva v uistení sa, že s verejnými prostriedkami sa naloží efektívne a zodpovedne. Súd preto musia posúdiť aj kontext situácie, za akej výroky odzneli.

35. V tomto smere dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie odvolacieho súdu v danej veci je skutočne nepreskúmateľné a nedáva odpovede na podstatné a relevantné otázky, na ktoré je odpoveď potrebné dať. Bude preto potrebné ustáliť, o aké výroky žalovanej konkrétne išlo, ustáliť, ktoré z predmetných výrokov sú hodnotiacimi úsudkami a ktoré skutkovými tvrdeniami, ktoré z výrokov predstavovali nepravdivé skutkové tvrdenia a zároveň či a ako zasiahli do práv žalobcu. Následne bude potrebné vyhodnotiť, či zásah bol neoprávnený ako aj či tu existuje príčinná súvislosť medzi zásahom a neoprávnenosťou zásahu. Až potom bude možné vyhodnotiť, či zásah presiahol prípustnú intenzitu do takej miery, že už ho nie je možné v demokratickej spoločnosti tolerovať. Následne v konkurencii dvoch práv, práva na slobodu prejavu a práva na ochranu dobrej povesti, ustáliť dôvody, ktoré právo má prednosť a prečo, a to pri zohľadnení všetkých relevantných okolností daného prípadu a dať presvedčivú odpoveď na to, na základe akých dôvodov tomu tak je.

36. V ďalšom konaní preto bude potrebné aj doplniť dokazovanie a dostatočne zistiť skutkový stav tak, aby bolo jasné, aké konkrétne výroky na predmetnom rokovaní mestského zastupiteľstva za akých okolností odzneli, v akom kontexte, či bol prejav verejný alebo neverejný, potom vyhodnotiť, ktoré výroky boli hodnotiacimi úsudkami a ktoré skutkovými tvrdeniami, či tieto boli alebo neboli pravdivé, ustáliť, či žalobcu je možné považovať za verejne známu osobu alebo nie, a až následne vyhodnotiť na základe všetkých okolností, či za danej situácie, išlo o debatu vo verejnom záujme.

37. Dovolací súd je rovnako toho názoru, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný aj pokiaľ ide o výrok, ktorým odvolací súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 Eur. Tu vôbec nevysvetlil, prečo v danom prípade, ak došiel k záveru o zasiahnutí do práv žalobcu, nepostačuje len ospravedlnenie, a zároveň ani nevysvetlil, ako a na základe čoho dospel k výške priznanej sumy.

38. Z dôvodov uvedených vyššie dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP je procesne prípustné a vyvolalo účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho prieskumu. Dospel k záveru, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, napriek tomu, že žalovaná túto skutočnosť v priebehu konania namietala, ale súd sa s ňou nevysporiadal, bolo žalovanej znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

39. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP, je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

40. Z týchto dôvodov preto dovolací súd dovolaniu vyhovel a rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil v celom rozsahu a podľa § 450 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

41. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§

453 ods. 3 CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.